

Frågor och svar avseende återvinning av metaller från kremation

Vilken leverantör har tecknat ramavtal med Svenska kyrkan avseende återvinning av metaller från kremation?

Leverantören heter Fønix Miljö och har sitt nuvarande säte i Holmestrand, 20 mil söder om Oslo i Norge.

Kontaktuppgifter: post@fonixmiljo.com www.fonixmiljo.no

Är det okej att göra studiebesök hos Fønix Miljö?

Alla är självklart välkomna till Holmestrand och även till företagets etablering i Sverige. Mer information om var den etableringen hamnar kommer längre fram.

Kommer Fønix Miljö etablera sig i Sverige?

Ja, se ovan.

Hur många av krematorierna i Norge anlitar Fønix Miljö?

21 stycken krematorier anlitar Fønix Miljö. Det är alla utom fyra krematorier i Norge. De andra fyra anlitar två andra leverantörer.

Går det inte att återanvända proteser?

Detta är säkert teoretiskt möjligt men i utredningen som föregick lagändringen diskuterades hur etiskt detta handhavande skulle vara och den möjligheten uteslöts. Det är återvinning av metallen som anses vara en pietetsfull hantering, ej återanvändning enligt Propositionen 2015/16:96 "Vissa begravningsfrågor", punkt 4, sid 16.

Hur ren ska metall vara innan den läggs i kärlet för återvinning?

Metallen ska vara så ren som möjligt och en arbetsgrupp bestående av representanter för Svenska kyrkan, SKKF och krematoriehuvudmännen rekommenderar att askan vid behov behandlas två gånger i askberedaren om askrester kvarstår efter första behandlingen. Före askan placeras i askberedaren kan visst handhavande behöva göras för att underlätta proceduren i beredaren. Metalldelar som vanligtvis ställer till bekymmer och kan skada beredaren, är större delar och de med många skruvar. Dessa delar bör plockas bort innan askberedaren och läggas direkt i kärlet för återvinning. I de fallen kan även visst borttagande av benrester behövas göras och dessa rester ska återföras till askberedaren.

Enligt Propositionen 2015/16:96 "Vissa begravningsfrågor", punkt 4, sid 16, strävar Regeringen "efter en ordning som präglas av respekt för den avlidna och anser att en manuell hantering av stoftet så långt som möjligt bör undvikas."

Beskrivande text i samma proposition om handhavandet innan nya lagen: *Större metalldelar som kistbeslag och proteser sorteras dock oftast ut manuellt från askan innan den s.k. asklådan placeras i askberedaren.*

De större metalldelarna som manuellt eller maskinellt skiljts från askan placeras i en behållare.

Hur ska rester från kremering som inte är aska/ben eller metall hanteras? T.ex. rester från en glasburk som läggs i kistan och smälter ihop till en kompakt klump.

Dessa rester ska givetvis inte skickas med till metallåtervinning utan sorteras som avfall i den fraktion den tillhör.

Ska metallerna från askberedaren sorteras innan det läggs i kärlet?

Nej, all metall från askberedaren läggs direkt i kärlet utan något extra handhavande från krematorieteknikern. Viktigt att tänka på när metall placeras i kärlet är att det både skramlar mycket och även dammar. God punktventilation där detta arbete utförs är nödvändigt.

Hur går man till väga för att få kärlden från Fønix Miljö?

Som krematoriehuvudman tecknar du först avropsavtalet med Fønix Miljö. Detta avtal finns på www.skkf.se och på Svenska kyrkans Intranät. När detta är genomfört levererar Fønix Miljö kärlden till er.

Till hur många kremationer räcker ett kärl?

Utifrån Norska erfarenheter beräknas ett kärl räcka till ca 100 kremationer.

Hur lång är avtalstiden?

Avtalstiden för ramavtalet är till och med 2019-12-31 med möjlighet till förlängning med 1 år i taget.

Uppsägningstiden är 6 månader.

Avropsavtalet löper från och med undertecknadet med 6 månaders uppsägning eller till dess att ramavtalet upphör.

Vinsten från återvinningen ska efter att omkostnaderna är avdragna tillfalla Allmänna arvsfonden. Hur genomförs överföringen av vinsten?

Målet är att krematoriehuvudmännen ska slippa denna hantering och att inbetalningen ska ske direkt från till Allmänna arvsfonden om det bokföringstekniskt är möjligt.

Hur stor vinst räknas det med att bli?

I Norge är vinsten ca 3 miljoner baserat på ca 10 000 kremationer. Baserat på detta underlag skulle den vinsten i Sverige kunna bli ca 22 miljoner.

Om krematoriehuvudmännen inte tecknar avtal med Fønix Miljö vad är då deras alternativ när det gäller metallåtervinningen?

För kyrkliga krematoriehuvudmän är alternativet att själva genomföra en upphandling i enlighet med Kyrkoordningen. För Kommunala huvudmän ska en upphandling göras baserad på LOU, lagen om offentlig upphandling.

Hur hanteras restprodukter som efter sorteringen av metallen blir kvar?

Den aska och de eventuella benbitar som blir kvar efter att Fønix Miljö sorterat metallen samlas ihop och placeras i jord i Norge på Botne kirkegård i Holmestrand. Samma handhavande kommer att praktiseras i Sverige.

Hur ska redan utsorterad metall hanteras?

De krematoriehuvudmän som även innan nya lagstiftningen trädde i kraft har sorterat ut metallerna och sparat dessa i egna kärl låter metallen vara kvar i dessa kärl. Någon överföring till Fønix Miljös kärl behöver inte göras.

Hur och var sorteras metallerna?

Metallerna från kremationerna sorteras hos Fønix Miljö till olika fraktioner och levereras sedan vidare till andra företag för behandling.

Vad händer med metallen efter att Fønix Miljö sorterat den?

Då levererar Fønix Miljö den vidare till ett flertalet metallförädlingsföretag.

Hur ser ledningen ut för Fønix Miljö i Norge?

Styrelsen har en bred förankring i branschen med bl.a. en krematorieförbund och en advokat.

Hur länge har Norge återvunnit metallen från kremation?

Lagändringen trädde i kraft januari 2013 men Fønix Miljö startade verksamheten oktober 2011 på dispens.

Hur har reaktionerna varit i media och från allmänheten?

Uteslutande bara bra reaktioner. En vanligt förekommande reaktion var "varför inte förrän nu?!"

Hur många ramavtal är skrivna med Fønix Miljö i Sverige?

26 september 2016 är det elva ramavtal tecknade.